

A Kúria a dr. Vesztergom Imre ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kovács Magdolna ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Szombathelyi Munkaügyi Bíróságnál 1.M.660/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.20.477/2011/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. március 6. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.20.477/2011/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 40.000 (negyvenezer) forint és 10.800 (tízezer-nyolcszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetve az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében 24 pontban foglalta össze - az álláspontja szerint diszkriminatív és a 2003. évi CXXV. tv. (Esélytv.) rendelkezéseibe ütköző - munkáltatói intézkedéseket, amelyek jogkövetkezményeként valamennyi pont vonatkozásában 600.000 forint kártérítés megfizetését igényelte. A munkaügyi bíróság a pert a nem vagyoni kártérítés iránt és a hátrányos megkülönböztetésre hivatkozással előterjesztett kereset pontjában foglaltak tekintetében megszüntette. A ponthoz kapcsolódóan a felperes a keresetét utóbb leszállította, és e körben már nem kérte az alperesi marasztalást.

A Szombathelyi Munkaügyi Bíróság 1.M.660/2008/64. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség viselésére kötelezte. Rögzítette, hogy a felülvizsgálati eljárás illetve az államot terheli.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a kereset pontja vonatkozásában az Mt. 11. §-ában szabályozott elévülési határidő lejárt, e körben nem értelmezhető a felperes „szakaszos” elévülésre vonatkozó jogi álláspontja. A felperes 2002. április 3-án a folyamatgazdai munkakörének alakulásáról tudomást szerzett és ekkor már jogvitát kezdeményezhetett volna. A munkaszerződés írásbafoglalását pedig a munkába lépésétől kérhette.

A pont kapcsán kifejtette, hogy a felperest az áthelyezésről nem értesítették, vele nem kellő időben konzultáltak, a munkaszerződés-módosítását nem íraták alá, ez mind jogsértés, de a felperesnek ebből bizonyított kára nem keletkezett. A munkaügyi bíróság szerint a pont kártérítés megfizetésére nem ad alapot annak bizonyítottsága hiányában. A bíróság a pontról kifejtette, hogy a „csoportképzés” alapján a munkáltató a gépkocsimegvonáskor nem járt el szabálytalanul olyan módon, hogy az kártérítést vonhatna maga után. A pont tekintetében megállapította, hogy a felperes által megjelölt olyan jogszabálysértés nem történt, amely kártérítés

alapjául szolgálhatna. A 2002. december 2-án munkára jelentkezést követően röviddel ismételten táppénzes állományba kerülő felperes munkavégzési kötelezettsége szünetelt. A bíróság a pont kapcsán úgy ítélte meg, hogy az alperes jogszabályi lehetőségével élve ellenőrzést folytatott le, amely semminemű hátrányos megkülönböztetést nem jelentett. A ponttal összefüggésben rögzítette, hogy a juttatások késedelmes fizetésének törvényi következménye a késedelmi kamat. Önmagában a késedelem diszkriminációt nem alapoz meg. A munkaügyi bíróság a pont kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy a kölcsönös együttműködés nemcsak a munkáltató, hanem a felperes részéről is törvényi előírás a jóhiszeműség és a tisztesség jegyében. Arra vonatkozóan peradat nem merült fel, hogy a felperes bármilyen személyes jellegű irata vagy tárgya sérült volna. A számítógép nem a felperes személyes tulajdona volt, hanem az alperesi munkáltató részéről biztosított eszköz. Az, hogy egy számítógépes adathordozóról a személyes adatokat a felperes az alperes részéről való betekintés nélkül, de a munkáltató felügyelete alatt átmásolja, semmiféle jogsértést nem jelent. A bíróság szerint a pont vonatkozásában sem történt sem személyiségi jogsértés, sem olyan diszkrimináció, amely a felperesre vonatkoztatva kártérítési alapul szolgálhatott volna. Az, hogy a munkavégzési kötelezettség szünetel, vagy igazoltan ténylegesen nem kell munkát végezni, azt is jelenti, hogy a felperesnek az üzem területén való mozgása korlátozott volt. S.J. biztonsági szolgálatvezető tanúvallomásából megállapíthatóan azonban ezen munkáltatói eljárás nem volt megalázó és a felperes irányában diszkriminatív. Ugyancsak ezt támasztotta alá T.P. és K.B. tanúvallomása is. A pontban sem találta a bíróság megalapozottnak a felperesi keresetet. E körben rögzítette, hogy nem helyeselhetőek a K.B. tanúvallomásában elhangzottak, a felperes táppénzes állományára vonatkozó sértő megállapítások, de a tárgyalóteremben mindezt mint tanú adta elő és nem munkáltatói minőségben, más munkavállalók előtt. A munkaügyi bíróság a pont kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes olyan csoportképzést nem tudott megjelölni, amely alapján a kártérítés alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések megalapozták volna a perbeli keresetet. A felperes fellebbezése folytán eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Mf.20.477/2011/5. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest perköltség fizetésére kötelezte azzal, hogy a feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli. A másodfokú bíróság a kereseti kérelem pontjára figyelemmel utalt az Mt. 11. §-ában rögzítettekre. Megállapította, hogy az elévülési idő 2001. január 1-jével kezdődött, hiszen ezen időpontban vált esedékessé, hogy a felperes a munkaszerződést aláírja, illetve, hogy a meghosszabbításról tudomást szerezzen. A 3 éves elévülési idő tehát 2004. január 1-jével letelt, ehhez képest a felperes 2005. márciusában terjesztette elő a kereseti kérelmét. Miután a kereseti követelés elévült, az igény érdemi vizsgálatára nem volt lehetőség, azaz

irreleváns, hogy az alperes sértett-e jogszabályt. A pontok kapcsán a másodfokú bíróság megállapította az alperes részéről a jogsértést, álláspontja szerint azonban ez nem alapozza meg a kárigényt, főként nem a pontonként 600.000 forintban meghatározott összeget. A szabálysértésen túl ugyanis a felperesnek bizonyítania kellett, hogy az alperesi magatartással összefüggésben kára keletkezett. Ennek kapcsán megalapozatlanul utalt az általános kártérítés jogintézményére, ugyanis az csak abban az esetben állapítható meg, ha a kár mértéke pontosan nem számítható ki. A másodfokú bíróság a pont tekintetében osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, amely szerint nem volt igazolt a kár. A ponttal összefüggésben a másodfokú bíróság kifejtette, hogy csoportképzés e tekintetben nem valósult meg. A felperesnél kimutatott jelentős mértékű személygépkocsi kilométerfutás a munkaviszony szünetelésének időtartama alatt más munkavállalók részéről nem volt. A munkáltató lényegében a felperes egyedi esetét próbálta meg kezelni, mely körben nem volt felróható magatartás. A felperes a pontban arra hivatkozott, hogy 2002. november 29-én munkára jelentkezett, de az alperes a telephelyről kitiltotta. A pontban azt adta elő, hogy kérte a személygépkocsi biztosítását, de a levelére nem kapott választ. Ezen kereseti követelések tekintetében a másodfokú bíróság szerint a felperes nem igazolta, hogy kár érte, ennek bekövetkezése nélkül pedig általános kártérítés szóba sem jöhet. A pont tekintetében a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság okfejtésével, miszerint az alperes törvényben biztosított jogával élt, amikor az OEP-et megkereste a felperes egyedi, hosszú táppénzes állománya miatt. Ez pedig hátrányos megkülönböztetést nem jelent. A pont kapcsán az elsőfokú bíróság álláspontját osztotta a jogerős ítélet, miszerint a késedelmi kamat a késedelem következménye, és ugyan a kamatfizetési kötelezettség nem zárja ki a kártérítési igényt, a felperes azonban ilyet nem igazolt. A pontok tekintetében a másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes szintén nem igazolta olyan hátrány (kár) bekövetkeztét, amely az igényét megalapozná. Önmagában a jogsértés nem ad alapot arra, hogy a bíróság kártérítést ítéljen meg a felperes javára. A számítógépről történő adatmentés vonatkozásában ezen túlmenően sem alapos a felperesi igény. A számítógép az alperes részéről biztosított munkaeszköz volt - az alperes tulajdona -, amelyet a felperes a munkavégzéshez használt. Ekként személyes file-okat nem is tartalmazhatott volna az adathordozó, a felperesnek tehát személyiségi joga nem sérülhetett. A biztonsági szolgálat általi kíséret kapcsán a felperes ezt megalázónak érezhette, de e körben sem igazolt olyan hátrányt, amely kártérítés alapjául szolgálhatna. A tanúk nem igazolták, hogy a felperest az alperesi telephelyen történő „kísérgetés” miatt hátrány érte volna. Kizárólag S.P. - a felperes gyermeke - nyilatkozott akként, hogy ez mind az ő, mind a felperes számára megalázó volt, illetve hogy a dolgozó emberek „megbámulták” a felperest. Ezen nyilatkozat azonban nem elegendő a hátrány igazolására.

A pont kapcsán a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint nem helyeselhető K.B. tanúként tett nyilatkozata, de ezen „sértő megjegyzést” nem mint munkáltató, hanem mint tanú (magánszemély) adta elő, ekként ez nem alapozhatja meg az alperes kártérítési felelősségét. A pont vonatkozásában a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az alperes mérlegelési jogkörébe tartozott a tulajdonát képező SIM kártya, illetve a telefon megvásárlásának lehetősége. Erre a felperes igényt nem alapíthat. A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát kérte az alperes perköltség viselésre kötelezése mellett. Másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta. A felülvizsgálati érvelés szerint sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság a bizonyítékok feltárása és mérlegelése során nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, ezzel sérült a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése. Helyes tényállás megállapítása nem történt, ezért a bíróságok helytelen következtetésre jutottak megsértve a Pp. 221. §-ának (1) bekezdését.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított szabályszegő alperesi eljárások alkalmazása hátrányos módon érintette, amely az ítélet indokolásában is szerepel. Mindennek ellenére az ítélet rendelkező része nem tartalmaz erre vonatkozóan megállapítást. A felperesnek csak a kötelező írásbeliséghez kötött munkaügyi jognyilatkozatok birtokában lett volna lehetősége jogorvoslati eljárást kezdeményezni az alperes ellen. A vezérigazgató által hivatkozott személyektől származó „jelzések” nem pótolhatták volna az Mt. és a kollektív szerződés szerinti kötelező teljesítményértékelés elvégzését, valamint a meghozott munkáltatói intézkedés írásbafoglalásának kötelezettségét. A kereseti kérelem pontjával összefüggésben a felperes arra hivatkozott, hogy a folyamatos jogsértésre tekintettel a szakaszos elévülés alkalmazandó. A pont kapcsán kellő alappal sérelmezte, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a kollektív szerződésben előírt 2001. évi teljesítményértékelést nem végezte el sem szóban, sem írásban. Ez teszi megalapozatlanná a 2002. március 22-ei igazgatósági határozatot, amely szerint 2002. április 1-jétől a felperest egyeztetés nélkül helyezték át más munkakörbe. Az alperesi jogsértést az első- és a másodfokú bíróság is megállapította, mégsem fűzött ehhez szankciót. Lényegében ezáltal a bíróságok a felperesi követelés jogalapját megállapították, amihez azonban mindenképpen kártérítési kötelezettséget kellett volna rendelni. A ponttal összefüggésben a felülvizsgálati érvelés szerint a bíróságok a követelés jogalapját szintén megállapították, ennek ellenére kártérítési összegről nem határoztak.

A keresőképtelenség időtartamán túl a korlátlan személygépkocsi használat - 20.000 forint térítés ellenében - jogszerűen megillette volna a felperest, hátrányos megkülönböztetést jelent, hogy azt

kizárólag tőle vonták meg. Így a 10. pontban rögzített kereseti követelést is jogellenesen utasították el a bíróságok.

A ponttal összefüggésben arra hivatkozott a felperes, hogy a 2002. és 2003. években határidőben ki nem fizetett összegek késedelmi kamatot vonnak maguk után, azonban a többi felsorolt intézkedéssel együtt egyértelműen hátrányos megkülönböztetést, rendeltetésellenes joggyakorlást valósított meg ezzel is a munkáltató.

A pont szerint az alperes által kezdeményezett OEP felülvizsgálat önmagában nem lenne jogellenes. Azért tekinthető mégis ilyennek, mivel az alperes egyetlen másik munkavállalójánál sem kezdeményezett felülvizsgálatot, még a jelen eljárásban is úgy nyilatkozott a volt vezérigazgató, hogy „a felperes táppénzre menekült”. Ezen intézkedés és hozzáállás különösen a pontban rögzítettek miatt értékelendő.

A felülvizsgálati kérelem szerint a pontot illetően az alperesi jogsértés megvalósult azzal, hogy nem fizették ki részére az utolsó munkában töltött napon a végkielégítést és a felmentési időre járó bért, valamint visszatartották a táppénzt is. A késedelem azonban nem csupán késedelmi kamatot von maga után, hiszen ez az intézkedés is rendeltetésellenes joggyakorlásnak, illetőleg hátrányos megkülönböztetésnek minősül, ezért kártérítési igény kapcsolódik hozzá. A ponttal összefüggésben a felperes kifejtette, hogy a másodfokú ítélet ugyan megállapította a jogsértést, de ehhez sem kapcsolt kártérítést. Helytelenül értékelte a másodfokú bíróság a folyosóra kirakott „személyes holmik esetét”, valamint a számítógépen tárolt anyagokat is, hiszen az alperes sohasem tiltotta meg egyetlen munkavállalójának sem, hogy saját tárgyakat vigyen a munkahelyére, illetőleg dokumentumokat, képeket tároljon a számítógépen. A pont kapcsán a felperes álláspontja szerint a tárgyalási jegyzőkönyvben is rögzítetten megvalósult a személyiségi jogsértés, amely szintén megalapozza a kártérítési igényt. A ponttal összefüggésben a bíróságok helytelenül értékelték V.L. tanúvallomását, mivel a nyilatkozatából egyértelműen megállapítható, hogy egyetlen forintjába sem került volna az alperesnek ha a felperes részére – mint mindenki másnak, aki ezt kérte – engedélyezte volna a korábban is használt mobiltelefon SIM kártyájának saját névre történő átírását.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény – és ehhez kapcsolódóan az Mt. 5. §-ának változása – jelen eljárásban nem volt irányadó, mivel a törvény 2004. január 27-én lépett hatályba, a felperes munkaviszonya pedig 2004. január 26-án került megszüntetésre. Ebből következően az Mt. korábban hatályos 5. §-ának (2) bekezdését kell alkalmazni. E szerint e törvény alkalmazása során közvetett hátrányos megkülönböztetés valósul meg, ha az érintett munkavállalói kör – az (1) bekezdésben

felsorolt jellemzők alapján - túlnyomórészt egységes csoportnak tekinthető és a munkaviszonnyal kapcsolatos, formálisan mindenkivel szemben azonos követelményt támasztó, vagy mindenkinek azonos jogot biztosító rendelkezés, intézkedés, feltétel, gyakorlat rájuk nézve aránytalanul kedvezőtlen, kivéve ha az megfelelő és szükséges, illetve objektív tényezőkkel indokolható. A kereseti kérelem pontja tekintetében helyesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az Mt. 11. §-a szerint az igény elévült. A felperes 2001. január 1-jén a munkaszerződést aláírta, az abban foglaltakat megértette és tudomásul vette, így az elévülési idő szempontjából ezen időpont tekinthető az esedékessé válás kezdetének. Ehhez képest pedig a 3 éves elévülési időre figyelemmel a 2005. márciusában előterjesztett kereseti követelés elévült. A perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a felperes igényét menthető okból nem tudta volna érvényesíteni, a szakaszos elévülésre vonatkozó szabályok alkalmazására pedig nem volt jogi lehetőség. A kereseti kérelem pontja szerint a felperes más munkakörbe helyezése egyeztetés nélkül történt, arról hosszabb idő elteltével munkatársától telefonon értesült, a felmondást SMS-ben közölték, egyeztetésre hat héttel később került sor, ahol a munkáltatói intézkedéssel összefüggésben nem kapott elfogadható magyarázatot. A bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a munkáltató részéről jogsértés történt, azonban a munkavállalónak kellett igazolnia (Pp. 164. §), hogy ezzel összefüggésben a jogviszony megszüntetés jogellenességéhez fűződő következmények alkalmazása mellett további kár érte, és annak nagyságát illetően is őt terhelte a bizonyítási kötelezettség. A felperes ezen előírásnak nem tett eleget, ezért a bíróságok jogszerűen utasították el a kártérítési igényét. A kereseti kérelem pontjával összefüggésben a felperes azt sérelmezte, hogy a bíróságok az igénye jogalapját ugyan megállapították, azonban kártérítésről nem határoztak. Ezzel szemben a bíróságok helytállóan utaltak arra, hogy a munkakör felajánlás elmaradása, illetve olyan munkakör megjelölése, ahol a munkabér lényegesen alacsonyabb, csak abban az esetben alapozhat meg kártérítési felelősséget, amennyiben ezzel összefüggésben a felperes bizonyítja az őt ért sérelem folytán bekövetkezett hátrányt. A jelen esetben a felperes ilyet nem igazolt. A felülvizsgálati kérelemben is a pont kapcsán a felperes arra hivatkozott, hogy a korlátlan gépkocsihasználatot kizárólag tőle vonták meg, ami legalábbis hátrányos megkülönböztetést jelent. E pont vonatkozásában a bíróságok helyesen értékelték az eset összes körülményét és helytálló következtetésre jutottak. Arra az időszakra, amikor a felperes nem volt táppénzen, a gépkocsihasználat megillette, azonban nem nyert bizonyítást, hogy ennek elmaradásából konkrétan, tételesen milyen kára származott. A felperes ezt nem igazolta, a megjelölt 600.000 forintos igényt nem részletezte, ezért a bíróságok helyesen döntöttek, amikor a kereseti követelést elutasították. A ponttal összefüggésben - miszerint a felperest a telephelyről kitiltották,

személygépkocsit kérő levelére nem válaszoltak - önmagában kártérítés alapjául nem szolgálhat. A jogerős ítélet helyesen utalt arra, hogy a felperes a jogviszony megszűnéséig járandóságait megkapta, így konkrétan megjelölt kára nélkül kártérítési igénye alaptalan. A pont tekintetében is jogszabálysértés nélkül döntöttek a bíróságok. A munkáltató jogosult volt az OEP-hez fordulni a felperes gyakori és hosszú táppénzes állományának kivizsgálása miatt, ezzel jogsértést, hátrányos megkülönböztetést nem követett el akkor sem, ha esetlegesen más munkavállalókkal szemben ilyet nem alkalmazott. A munkáltató jogszabályban biztosított lehetőségével élve kérte orvosszakmai szempontból a felperes távollétének értékelését a vele szemben felmerült gyanú tisztázása érdekében. Ez azonban önmagában jogsértés megállapítására nem alkalmas.

A bíróságok helytállóan fejtették ki a ponttal összefüggésben, hogy a végkielégítés és a felmentési időre járó bér egy hónappal később történő kifizetésének a késedelmi kamat a következménye. Többlettényállási elem hiányában - amit a felperes nem igazolt - nem volt megalapozott az egyéb kártérítési igény. Ugyanez vonatkozik a 16. pontban megjelölt elszámolással kapcsolatos követelésre is. A ponttal összefüggésben helytálló a bíróságok okfejtése, miszerint a felperes nem igazolt olyan hátrányt, amely kártérítés alapjául szolgálhatna. Bútorai, személyes tárgyai megfelelően kerültek őrzésre, a számítógépet pedig az alperes munkaeszközként biztosította. Amennyiben nem is volt tiltott azon saját anyagok (például fényképek) tárolása, a munkáltató jogsértés nélkül ellenőrizhette, hogy távozó munkavállalója a számítógépről valóban csak saját, személyes jellegű adatainak elvételét végzi-e. A bíróságok helyesen mutattak rá, hogy a felperes sérelmesnek érezhette, miszerint a telephelyen biztonsági őr kíséretében közlekedhetett, azonban ezzel összefüggésben a kárát nem igazolta. A meghallgatott tanúk e körben nem bizonyították a felperessel szemben tanúsított megalázó munkáltatói magatartást. A pont kapcsán a bíróságok helytálló döntést hoztak, K.B. tanúként tett nyilatkozata nem alkalmas az alperes kártérítési felelősségének megállapítására. A pontban sérelmezett magatartás, miszerint az alperes a saját tulajdonát képező mobiltelefon SIM kártyájának átírását nem engedélyezte, ugyancsak nem ad alapot kártérítés megfizetésére. Az alperes mérlegelési körébe tartozott ezen döntés meghozatala, és nincs annak jelentősége, hogy ez részéről anyagi következménnyel járt-e. Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló adatokat, bizonyítékokat, a felek nyilatkozatait a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően egybevetés útján összességében értékelték, melyről a Pp. 221. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően indokolási kötelezettségüknek eleget téve jogszerűen számot adtak. A mérlegelésük megfelelt a logika szabályainak, nem minősült iratellenesnek vagy kirívóan okszerűtlennek. Az alperes erre irányuló felülvizsgálati hivatkozása nem alapos. A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. március 6.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő